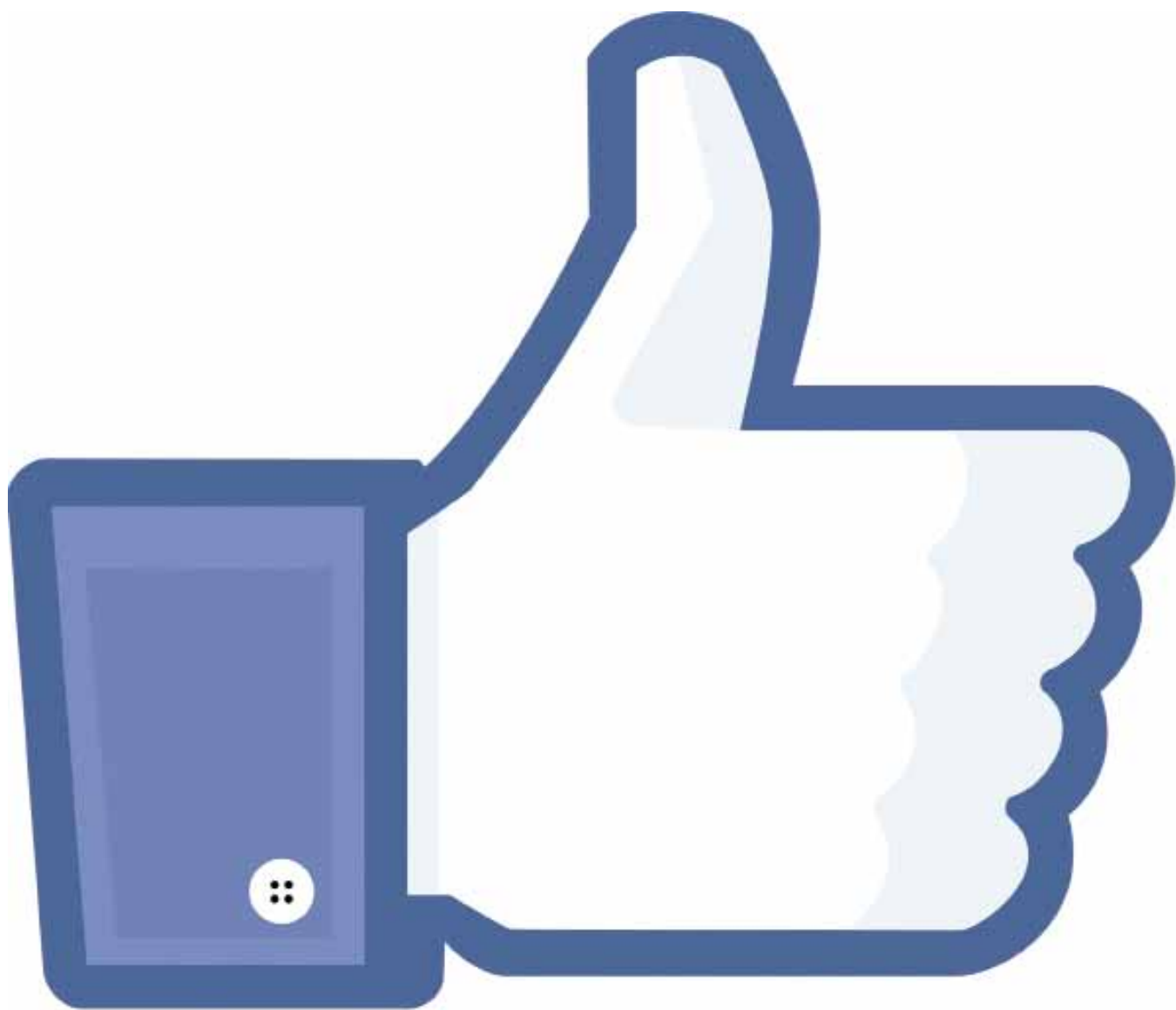

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 25. LISTOPADA 2013. - BROJ 72

IZDVAJAMO:

FENOMEN:
Flash mob – 4

TEMA:
X, Y i Z generaci-
ja – 6-7

REPORTAŽA:
Tavankučani u
Rumunjskoj – 16

GLAZBA:
TA »Ruže« – 21

FOTO MJESECA

Dobar tek!

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II
24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Ana Ivković, Ivan Kovač,
Ivana Rudić, Nevena Balažević,
Donna Diana Prčić,
Maja Brustulov

Lektura:

Nikolaj Vasiljčuk

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Sudarević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine,
kao i uz povremenu potporu
Ministarstva kulture
Republike Srbije

Ana Ivković

Učenje

Naučiti brzo i lako cilj je svih učenika i studenata. Oni koji pronađu svoju metodu već su uradili veliki dio posla. No, neki godinama pokušavaju uhvatiti se u koštac s gradivom i uvijek im negdje zapinje. Naravno, ima i onih kojima potraga za jednostavnim načinom učenja nije velika briga, jer im je učenje više usputna aktivnost. Vjerujem kako je u svakom razredu bilo takvih za koje se čini da nikad ne uče, samo malo prelete gradivo i uvijek dobro prođu. Takvi su prava suprotnost perfekcionista, koji moraju biti sigurni u svaki korak i naučiti svaki pasus. Kakvi god učenici bili i s kakvim god ocjenama prolazili, lakše je kada se ima na pameti da je svako učenje priprema za život. Iako ništa od mnoštva formula, definicija, imena i datuma ne ostane zapamćeno, samo učenje i organiziranje vremena i obveza bilo je najvažnija škola.

Razni savjeti za lako učenje, suvremene metode, pa i tečajevi, mogu se svesti pod dva ključna pojma: motivacija i koncentracija. Najčešće pitanje koje si postavljamo dok učimo nešto nama besmisleno svima je poznato: »Što će mi ovo u životu?« Nažalost, takav je stav prema gradivu tako čest da je odbajnost prema svemu što se uči normalna pojava, a bilo kakvo pokazivanje zainteresiranosti proglašava se nadobudnošću. Oni koje sama želja za znanjem i napredovanjem ne može motivirati, mogu otkriti što ih drugo potiče na rad i nagrađivati sebe za male uspjehe, jer uz malo upornosti mali uspjesi vode do velikih. Koncentracija je drugi veliki korak neophodan za dobro učenje. Današnjem je čovjeku sve teže ostati sabran, jer je okružen tolikom bukom i mnoštvom informacija. Djeci koja odrastaju na videoigrama pročitati tekst s razumijevanjem postaje sve češći problem. Koliko god pokušavali s vizualnim tehnikama učenja, samo čitanje teksta često je osnovna metoda. Zato, tada ne pomaže nikakav drugi savjet osim povući se u tišinu, sjesti na stolac, ispraviti leđa i pokušati se udubiti u tekst. Dosadno ili ne, najbolje je ne razmišljati previše o tome, jer uvijek postoje puno zanimljivije ponude od učenja, a misli koje počnu lutati treba što prije ukrotiti.

Prije svega, stvar je u pristupu učenju. Možemo zapamtiti mnoštvo naizgled nepotrebnih informacija koje usput samo »pokupimo«, dok nam neke stvari nikako ne ulaze u glavu. S druge strane, učenje nije samo pohranjivanje podataka. To je tek prvi korak, a pravo usvajanje znanja i vještina podrazumijeva korištenje tih informacija, prilagođavanje trenutku i situaciji. Osim onog svjesnog znanja, sa sobom uvijek nosimo i ono nesvjesno koje smo naučili spontano i kroz situacije u kojima smo se morali sami snalaziti. Onih najvažnijih i osnovnih stvari nikad se ne sjećamo kako i kad smo naučili. One su postale dio nas dok smo još učili kroz igru, spontano, bez pritiska i lako. Kao djeca još smo promatrali svijet kao veliko igralište s preprekama koje nam je bilo zadovoljstvo nadilaziti. Otkrivali smo s čuđenjem i učili svim osjetilima. Kada bismo i sad uspjeli probuditi malo onog istraživačkog dječjeg duha u sebi, kada bismo u poteškoćama gledali izazove, ponovno bismo se počeli čuditi, a učenje više ne bi bio nametnuti teret, već igra osvajanja znanja.

U posljednje vrijeme na gradskim se ulicama, trgovima, te čak i u šoping centrima, može vidjeti skupina ljudi koja se pojavi niotkuda, izvede interesantan performans ili koreografiju i nakon svega nekoliko minuta – nestane! O čemu se tu radi?

Ova neobična pojava označava se engleskim izrazom flash mob. Taj pojam označava skupinu najrazličitijih ljudi koja se iznenada pojavljuje na unaprijed dogovorenom mjestu radi izvedbe određenog performansa ili uvijekbane koreografije. Ključno je to da ova izvedba traje kratko, svega nekoliko minuta, te se po završetku akteri razilaze, svatko na svoju stranu, kao da se ništa nije zbilo. Svrha ove neobične pojave može biti puka zabava, umjetničko izražavanje, te satira. Uspjeh flash moba ovisi o kreativnosti, originalnosti i živosti izvedbe. Također, bitno je da se performans ne ponavlja, da ne bude kopija ranije izvedenih flash mobova, već da bude jedinstven ili makar izmijenjen. Sadržaj performansa može biti šarolik: pjevanje, gluma, pantomima... Meni najinteresantnija aktivnost flash moba jest »freeze flash mob« u kojem akteri postaju žive statue koje se ne pomiču određeno (vrlo kratko) vrijeme. Sudionici se najčešće dogovaraju i organiziraju putem interneta, tj. društvenih mreža. Iznimno je važno istaknuti da se termin flash mob ne odnosi na okupljanja u političke svrhe, kao što su prosvjedi i demonstracije.

Počeci

Prvi primjer izvedbe flash moba dogodio se u New Yorku 2003. godine. Bio je osuđen na propast na samom početku budući da je mjesto radnje bilo otkriveno prije početka same izvedbe, te je na neki način performans najavljen. Prvi uspješni flash mob organiziran je i proveden u djelo u istom gradu, iste godine (dakle, New York, 2003. godine). Ovaj put su organizatori bili pažljiviji, te je performans izveden bez pogreške. Prije nego navedem neke od interesantnijih izvedbi flash moba kod nas, osvrnut ću se na jedan neobičan fenomen izravno povezan s flash mobom. Naime, uočeni su primjeri pljačke, vandalizma i nasilnog ponašanja od strane skupina koje su djelovale na isti način kao flash mob. Ovi slučajevi su rijetki, ali je njihova pojava izazvala pozornost svjetske javnosti.

Naši primjeri

Flash mob je u svijetu već afirmirana i učestala pojava, no to se ne može reći i za naše prostore. Međutim, kako vrijeme odmiče, sve se češće u javnosti može čuti o pojavi flash moba na našim ulicama (bilo u Zagrebu, Subotici, Novom Sadu ili Beogradu). U Subotici je 2009. godine izveden performans u čast Michaela Jacksona. Skupina mladih ljudi okupila se na Trgu slobode i otplesala unaprijed uvijekbanu koreografiju. Subotica je u tome trenu dobila dašak svježine, originalnosti i živosti,

koji joj je prijeko potreban. Zanimljiv performans organizirao je osječki zbor Lipa u Zagrebu 2012. godine. Ispod stuba koje vode na zagrebačku tržnicu Dolac članovi zbora su se okupili, te pjevali na taktove poznate pjesme iz Disneyeva crtića »Knjiga o džungli«. Prolaznici su bili zaintrigirani, a reakcije promatrača su bile jasno vidljive, te je na kraju performansa reakcija promatrača bila više nego pozitivna. U svibnju ove godine Kineziološki fakultet u Zagrebu organizirao je svoje studente, te je izveden flash mob performans u cilju promicanja zdrave prehrane i ukazivanja na problem prekomjernog opadanja tjelesne aktivnosti mladih.

Flash mob je mlad fenomen, međutim 21. stoljeće sa svim svojim tehnološkim inovacijama učinilo je da se on proširi po cijelom svijetu. Počevši kao puka zabava i želja za privlačenjem pozornosti bez određenog cilja, flash mob je postao mnogo više. Ljudi se sada okupljaju s određenim ciljem, zadatkom ili porukom. Putem flash mob performansa upućuju na određeni problem (nepolitički problem). Flash mob ljudima koji se prije nikad nisu vidjeli pruža osjećaj pripadnosti i zajedništva. Pa makar to bilo i na svega par minuta. U današnje vrijeme kada je vrijeme novac, a međuljudski odnosi osuđeni na internet i sms komunikaciju, biti dio nečega ovako pozitivnog i lijepog umnogome može pridonijeti boljem stanju duha.

Nevena Balažević

Emoticoni i skraćenice

Kikot, pogled ispod obrva, crveni obrazi, nekontrolirano mlatanje rukama, to su elementi kojima govori naše tijelo. Ima ih još jako puno, neki su očiti i namjerni, a drugi pak skriveni i stvoreni podsvjesno. Ne obraćaju svi ljudi pozornost na te sitnice koje govori ljudsko tijelo. Neki se oslanjaju samo na riječi koje čovjek izgovori. Ali, prava iskrenost leži u nesvjesnim reakcijama tijela. U govoru našeg tijela. Negdje sam pročitala kako je osmijeh najljepša riječ bez slova. No, govor našeg tijela postaje nevažan kada je u pitanju virtualna komunikacija.

Virtualnom komunikacijom smatram komunikaciju koja se odvija posredstvom računala. S obzirom da pri toj komunikaciji obično ne vidimo osobu s kojom komuniciramo, niti ju čujemo, čitanje emocija je otežano. Razgovor uživo nam pruža mogućnost procjene tona kojim osoba govori, je li on povišen, sarkastičan, ironičan, veseo, melankoličan. Virtualni razgovor nam tu mogućnost ne ostavlja. Imamo samo slova i znakove. Ljudi su naravno pronašli rješenje ovog nedostatka virtualne komunikacije. Uključili su sve znakove i stvorili emocije, te ih nazvali emoticonima. Složenicu čine dvije engleske riječi: emotion + icon.

Emotivne ikone

Mada nama, ovdje mislim na našu generaciju, izgleda kao da smo mi tvorci emoticonona, varamo se. Korijeni ovih malih osjećajnih poruka nalaze se još u Morseovu kodu. Prvi se put javljaju 1857. kao broj

Budući da su ljudi mnogo opušteniji pri virtualnoj komunikaciji, pogotovo ukoliko je ona anonimna, emoticoni su pronašli svoje mjesto u ovom svijetu. Veoma bitno mjesto

78 Morseova koda koji označava »love and kisses«, 1907. ovaj se izraz pridodaje broju 88. Stručnjaci ga smatraju arhaičnom verzijom našeg čuvenog LOL-a. Najkraći telegram poslao je Victor Hugo kada je htio saznati kako se odvija prodaja njegovih »Jadnika«, te je izdavačkoj kući poslao »?«, na što je dobio isto tako opsežan odgovor »!«.

Autor nama svima dragog žutog smajlića je Harvey Ball. On je 1963. na žuti gumb dočrtao zagradu i stvorio smajlija. Sve kasnije varijacije nastaju po uzoru na njega. Varijacije običnih smajlija nastaju u različitim dijelovima svijeta, stoga postoji zapadnjački stil, japanski stil, koreanski stil, mješavina japanskog i zapadnjačkog i mnogi drugi. Današnje aplikacije za mobitele, kao i poznate društvene mreže, lansiraju svoje verzije smajlija, ali i naljepnica koje su suvremena zamjena emoticonona. Smajliji koje koriste Whatsapp, Viber i Facebook su varijacija na Harvey Ballov smajl.

Pošto su ljudi mnogo opušteniji pri virtualnoj komunikaciji, pogotovo ukoliko je ona anonimna, emoticoni su pronašli svoje mjesto u ovom svijetu. Veoma bitno mjesto. Razna istraživanja dokazuju kako ljudi

puno više emocija iskazuju u virtualnoj komunikaciji. Kako pozitivnih, tako i negativnih – agresije i bijesa.

Skraćenice

Nisam zaboravila skraćenice LOL, YOLO, ROFL, OMG. Osobno mislim kako su veoma iritantna pojava u stvarnoj komunikaciji, ali u virtualnoj su veoma korisne. LOL »Laughing Out Loud«, primjerice, ukratko opisuje nešto što se može napisati samo s

puno riječi, a dok se ne bi napisalo – više nam fora ne bi ni bila toliko smiješna. Neki kažu kako se koristi zbog blizine slova L i O na tipkovnici, dok u Nizozemskoj loling znači zabava. I sve ostale skraćenice nastale su obično tako što se uzimaju prva slova riječi određenih fraza koje se često koriste u razgovoru i koje opisuju određeno stanje. Integracijom virtualne komunikacije u društvo ove skraćenice postaju dijelom stvarnog razgovora, ponekada je jednostavnije reći LOL nego se iskreno nasmiјati. To nije neka rijetka pojava. Događa se svugdje oko nas. YOLO ili »You Live Only Once« skraćenica je koja je ubila dobri stari Carpe diem. Ali neću biti nostalgika i čangrizava, dobra stvar je da je naša generacija inovativna, na svoj način, ali donosi promjene. Makar one bile u virtualnom svijetu, promjene su i utječu na stvarni svijet. Ne razbacujte se emocijama koje ne biste bacali na ljude i uživo. Razmišljajte uvijek i o tuđim emocijama koje budite svojim postupcima. I sjetite se kako sve što je izrečeno ili napisano teško možete povući.

Ivana Rudić

VRIJEME U KOJEM ODRASTAMO BITNO NAS ODREĐUJE

X, Y ILI Z GENERACIJA?

*Kad sam nedavno shvatila kako
dijete od dvije godine sasvim
solidno barata računalom, zna
koristiti miš i igrati igrice, ali ako
treba i otići na internet kako bi
pristupilo Youtubeu i pogledalo
»Traktor Toma«, shvatila sam da
je počelo neko novo vrijeme*

Kada se u internetsku tražilicu Google utipkaju riječi X, Y i Z generacija, automatski se izbacuje mnoštvo stranica na ovu temu. Međutim, ono što nas u ovom trenutku interesira, jest upravo ova posljednja, Z generacija, budući da nam razumijevanje iste može poslužiti kao polazišna osnova u tumačenju suvremenih tendencija, ali i dati odgovore na mnoga pitanja koja mladi danas postavljaju ne samo sebi, već i onima starijima od sebe. Krenimo, dakle, redom.

Budući da se sadašnjost uvijek bolje razumije ako dobro poznamo prošlost, i to kako ne bismo ponavljali pogreške iz prošlosti u budućnosti, prije nego se pozabavimo najnovijom Z generacijom, ukratko ćemo spomenuti i njene prethodnice, kako bismo bolje razumjeli sadašnju. Kad kažemo prethodnice, onda mislimo na X i Y generaciju.

X generacija

Pripadnici X generacije nasljeđuju generaciju rođenu poslije Drugog svjetskog rata, odnosno obuhvaćaju razdoblje od 60-ih do 80-ih godina prošloga stoljeća. Vrijeme je to vrlo nestabilno: Černobil, raspad komunizma, sukob Istoka i Zapada, ratovi na Balkanu, u Iraku, Afganistanu. Kako je to

navedeno u jednom članku na ovu temu: »Izgubljeni između liberalne generacije hippyja, bezbrižne generacije sklone eksperimentiranju, i tradicionalnih vrijednosti te brojnih sistema, većina pripadnika generacije X u neprestanoj je potrazi za identitetom.« Sve je to pridonijelo i širenju feminizma, stasaju žene koje postaju sve uspješnije na poslovnom planu, a samim tim sve se manje mogu posvetiti svojoj obitelji. »Najbolji primjer gubitka identiteta su i transrodne osobe koje su zakonski izjednačene i ravnopravne svim drugim građanima, ali nikada zapravo do kraja društveno prihvaćene.« Osim toga, crkveni autoritet slabi, New age sve se više afirmira među ljudima koji ne nalaze svoj smisao u tradicionalnim crkvama i vjerskim zajednicama. Izgubljeni smisao života mnogi počinju tražiti u novim oblicima duhovnosti, te na taj način dolazi do svojevrsnog raskola između tradicionalnih vrijednosti i vrijednosti novoga doba. Čini se kako su ljudi još uvijek izgubljeni u prostoru i traže svoje mjesto.

»Ipsiloni«

Međutim, upravo u tom kriznom trenutku nastaje nova, Y generacija, u koju spadaju rođeni od 1977. do 1994. godine tj. »mlade osobe od 15 do 30 godina koje

postaju nova radna snaga. Oni su marljivi, kreativni, poduzetni, originalni, iskreni, ironični i imaju prevelika očekivanja, a preferiraju se zvati 'milenijska generacija'. Mogli bismo reći kako su na neki način, a što je i logično (premda svaka promjena ne mora nužno biti i bolja), oni pretekli prethodnike iz X generacije. U tom smislu kod njih je vidljiv poduzetnički duh, na neki način otvorena borba za svoje »mjesto pod suncem«. To bismo mogli tumačiti time da se mnogi od njih ne libe tražiti od nadređenih povišicu, što je u neka prošla vremena (vrijeme naših roditelja) bilo gotovo nezamislivo. Pri tom odnose s nadređenima žele temeljiti na »fairplay« osnovi, odnosno da im »ulog« bude vraćen sukladno njihovoj spremnosti da se posvete poslu. Oni su spremni na permanentno učenje i stjecanje novih vještina, iznimno su prilagodljivi, istodobno mogu raditi po principu multitaskinga i sl.

Čini se kao da su pripadnici Y generacije hrabri borci za svoja prava, i to samo zato što su dijelom obrazovaniji od svojih prethodnika, a ne smijemo zanemariti ni razvitak tehnologije, što je umnogome pridonijelo njihovoj osjećaju sigurnosti, ali je zasigurno i unaprijedilo mogućnosti razvoja. To znači da tehnologija sve više postaje dio svakidašnjice ove generacije, osobito

internet, koji više ne koriste samo za posao nego i za komunikaciju i održavanje kontakata, a ponekad je to i »stvar prestiža«. Zanimljivim mi se učinio jedan prikaz Y generacije: »Oni su mladi, pametni i britki. Možda na posao dolaze u tenisicama ili jampankama, s iPodom kojeg ne gase. Žele raditi, ali ne žele da im posao bude život. Oni su generacija Y, nova radna snaga koja će postati dominantna na tržištu rada«. I tako je to bilo, ali samo do pojave Z generacije.

Što je Z generacija?

Kad sam nedavno shvatila kako dijete od dvije godine sasvim solidno barata računalom, zna koristiti miš i igrati igrice, ali ako treba i otići na internet kako bi pristupilo Youtubeu i pogledalo »Traktor Toma«, shvatila sam da je počelo neko novo vrijeme, i da je generacija Y otišla u povijest. Za generaciju Z više nema starih igara kao što su »Čovječe ne ljuti se«, »Monopol«, sve je manje djece koja se igraju u parku i preskaču lastiš ili se igraju »Između dvije vatre«. Društvene igre »uživo« odlaze u povijest, a primat preuzimaju virtualne online igrice.

cija rođena između 1995. i 2009. godine. Upravo zbog toga često ih se oslovljava i kao iGeneracija, net generacija ili tiha generacija. To će se naravno odraziti i na njihovom ponašanju«. Neki još nadodaju kako je ova generacija narcisoidna, uspješna, i skupa i tiha.

Za njih je sve što je prethodilo njihovu nastanku gotovo nepostojeće (svojevrsna amnezija nove generacije), ali i velika nepoznanica, jer oni su rođeni u vrijeme ekspanzije interneta i virtualnog svijeta, u njemu odrastaju, ponekad gotovo nesvjesni razlike između stvarnog i virtualnog svijeta (dokaz za to su sve brojnije društvene mreže na kojima ako nisu, onda se gotovo smatra kao da ne postoje)! Zanimljivo je usporediti slučajno odabrane profile na Facebooku ovih triju generacija, pri čemu se lako zaključuje kako posljednja, Z generacija, u prosjeku ima najviše prijatelja, iako je imala najmanje vremena uistinu ih steći. Tehnologija i e-pismenost za njih postaje statusni simbol bez kojeg je nezamisliva inicijacija u svijet Z generacije.

Njihovo obrazovanje gotovo je nemoguće bez suvremene tehnologije, a knjige u

Svjedoci gore izrečenoga postajemo i mi koji živimo u takozvanim zemljama u tranziciji (sve veći broj rastava i slabljenje utjecaja tradicionalnih vrijednosti, raspad obitelji), jer nas utjecaji sa Zapada sve više zapljuskuju. Iako je razvidno kako djeca koja danas odrastaju u Srbiji s obzirom na stanje u ekonomiji i opću besparicu na svim razinama (kultura i obrazovanje u tome prednjače), ne mogu u tolikoj mjeri pratiti razvitak računalne tehnologije, pitanje je dana kada ćemo sve više poštati nove generacije osjećati i na vlastitoj koži, jer pojava generacije Z zasigurno pridonosi sve većem jazu između generacija.

Ima li što poslije?

Pitanje koje se logično nameće glasi – što slijedi nakon Z generacije? Ima li života ili razvoja poslije Z generacije? Optimisti bi zasigurno rekli kako nema, a pesimisti bi nas pokušali uvjeriti da od goreg uvijek ima gore. Kad kažem gore, ne mislim da je sve što je Z generacija donijela sa sobom negativno, jer mnogi su složni u jednom: »Ova generacija donijet će promjene na bolje! Posvećeni radu i obrazovanju djelovat će za dobrobit zajednice, a sve rasne, spolne i kulturne predrasude trebale bi iščeznuti upravo s njima.«

Međutim, realno je pomisliti kako u budućnosti papirnate knjige više neće imati svoju uporabnu vrijednost (u nekim preokceanskim zemljama je to već tako) i pitanje je samo dana kada će i kod nas djeca u školu ići s računalom u ruci. S jedne strane za njih bi to svakako bila olakšavajuća okolnost, jer na leđima ne bi morali nositi teret ponekad teži od njih samih (djeca u osnovnoj školi), ali bi im s druge strane donijelo probleme s vidom (kojeg ionako već imaju mnoga djeca) i nemogućnost snalaženja u knjižnicama, arhivama i sl., jednom riječju: nesnalaženje u realnom svijetu, tj. izvan virtualnoga svijeta. Iako se čini kako će im svijet internetskih tražilica moći dostojno zamijeniti knjižnice i na taj način skratiti vrijeme boravka u istima (ali i vrijeme istraživanja), zasigurno će ih »zatupiti« i uokviriti u još veće okvire nego one u kojima su sada.

Ako bismo stupanj narcisoidnosti objašnjavali gradacijom, onda bismo rekli kako je Z generacija narcisoidnija od Y generacije, a Y generacija narcisoidnija od generacije X. S razlogom se smijemo pitati, ima li što poslije?

Željka Zelić

Ako to usporedim sa svojim djetinjstvom prije dvadesetak i više godina, kada smo o računalu i igrama na računalu mogli sanjati (a dvadesetak godina i nije predugo razdoblje), onda postaje jasno kako u sadašnjoj generaciji Z odrasta sve više vunderkinda koji »šišaju« i svoje roditelje. To je, dakle, takozvana Z generacija, ili kako ih opisuju: »Prva generacija koja ne poznaje život bez interneta i virtualnog svijeta, to je genera-

papirnatom obliku sve su im manje zanimljive. Prema nekima, Z generacija je »generacija zapadnog razvijenog svijeta koja će biti vrlo vješta u korištenju informatičkih tehnologija, usmjerena na instant zadovoljstva i potrošnju, što je nastavak trenda prijašnjih generacija. Institucija obitelji bit će sve krhkija i teže održiva, tako da možemo očekivati sve više djece koju će odgajati jedan ili pak razdvojeni roditelji.«

Hrvatska mladež u Zemunu

Društvo hrvatske mladeži Zemuna broji oko 50-ak članova koji deluju u dramskoj, glazbenoj i sportskoj sekciji

Maskenbal

Druženje uz paintball

U okviru hrvatske zajednice u Zemunu mladi se okupljaju u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije, kao i u Društvu hrvatske mladeži Zemuna, koje djeluje u okviru župe i čije se aktivnosti svakodnevno prožimaju.

Naime, udruga je osnovana 2007. godine s ciljem razvijanja i njegovanja kulturne tradicije i običaja Hrvata kroz druženje, informiranje i edukaciju, kako bi se na taj način sačuvao i učvrstio nacionalni identitet Hrvata u Srijemu. Društvo okuplja mlade Hrvate iz Zemuna i okolnih mjesta, ali se može pohvaliti i time da su njihovi članovi i pripadnici drugih nacija, i da su to najčešće svi mladi katolici koji dolaze u crkvu bez obzira koje su nacionalnosti. Oko 50-ak članova koje broji društvo djeluje u dramskoj, glazbenoj i sportskoj sekciji.

Dramska i glazbena sekcija

Dramska sekcija je do sada uradila veliki broj predstava koje je izvodila u raznim prigodama. Neke od predstava koje su imale zapažen uspjeh bile su: »Ero s' onoga svijeta«, »Tonin Isus«, »Ne brani svom djetetu da se posveti Bogu«, »Predstava Hamleta u župi kod Joze velečasnog«, »Intervju s pastirima«. Osim dramske tu je i glazbena sekcija koja se bavi izvođenjem crkvene i zabavne glazbe. Najčešće nastupa na župnim proslavama i na misi za blagoslov

učenika i studenata, kao i na proslavama koje organizira Društvo. Glazbena je sekcija imala nastup i na manifestaciji hrvatskih srijemskih udruga »Srijemci Srijemu« u Srijemskoj Mitrovici, gdje su nastupali s pjesmom »Pričaj mi sveti Josipe«.

Sportaši

Sportska sekcija redoviti je sudionik na nogometnim turnirima koje organiziraju hrvatske udruge. Posljednjih pet godina organiziraju njihov nogometni turnir povodom obilježavanja godišnjice Društva. Ovogodišnji turnir, šesti po redu, bit će održan sredinom studenoga. Proslava Dana državnosti Republike Hrvatske, godišnjica osnutka Društva, nogometni turnir, Velika Gospa, blagdan Svetog Josipa, Božić, Uskrs, blagdan Svetog Nikole – dani su kada mladi katolici i članovi hrvatske zajednice Zemuna pokazuju kreativnost u organiziranju manifestacija, proslava i druženja.

Kako je mladež iz Zemuna veoma druželjubljiva, veseli se svakom susretu koji se događa u okviru Srijemske biskupije, a i izvan nje. Redovito odlaze na susrete mladih, na razne zabave i koncerte koje organiziraju hrvatske udruge iz drugih mjesta. Ukratko, gdje su mladi iz drugih župa tu su i oni, uvijek nasmijani i spremni za novo poznanstvo i druženje.

Aktivni u župi

Svake nedjelje mladi su na svetim misama gdje pomažu župniku u službi čitanja i ministriranja. Osim na svetim misama, oni su veoma aktivni u župnim događanjima gdje svom župniku vlč. *Joži Duspari* čine veliku podršku. Kako su oni njemu velika podrška, i on njima predstavlja veliki oslonac u prakticiranju svoje vjere i životu općenito. Što kroz vjeronauk za mlade koji se redovito održava, što kroz razgovore i druženja, uvijek se trudi pomoći i dati savjet.

Svake nedjelje na misu dođe oko tridesetak mladih od kojih neki ministriraju, neki pjevaju u crkvenom zboru, neki sviraju, dok ostali svojim prisustvom uveličavaju misu. Kad god im se ukaže prilika, i na svakom većem blagdanu, mladi iz crkve se okupe i prirede neki koncert ili predstavu. Poslije mise mladi se okupljaju u prostorijama Društva hrvatske mladeži koje se nalazi u župnim prostorijama.

Ovom prigodom članovi Društva pozivaju sve mlade katolike koji dolaze u Zemun na daljnje školovanje, ili iz bilo kog drugog razloga posjećuju njihov grad, da slobodno dođu na misu nedjeljom u 10 sati i da nakon nje ostanu kod njih na župi na druženju kako bi se još bolje upoznali s njima i učvrstili svoje prijateljske veze.

Ana Dujić

JEDNO GIMNAZIJSKO ISKUSTVO

Godinu po godinu, sve nas manje ima tu!

Sjećam se kad sam se prvi put susreo sa svojim, sad već starim odjelom na početku srednje škole u gimnaziji. Ušao sam u školu tog jutra, naravno škola je bila prepuna i svi su bili u nekom pokretu, a ja ni tamo – ni ovamo. U tolikoj gužvi jednostavno sam stao i prvo što mi je palo na pamet je bilo hoće li ostati dovoljno hrane u okolini za mene od ovoliko ljudi. Popis učenika iz odjela sam znao od prije (jer se na internetu moglo sve naći), no ipak nisam znao puno njih. Polovica mog bivšeg odjela je ponovno bila sa mnom u istom razredu, pa sam pomislio da nađem koga od njih da odemo skupa na mjesto okupljanja, ali stvarno bi to bilo uzalud. Ja sam i dalje samo stajao. U tom trenutku naiđe poznanik iz osnovne škole koji je u srednjoj školi postao moj kolega iz odjela (na jedno kratko razdoblje). I tako se nas dvojica sretnemo u toj gužvi i krenemo prema svečanoj dvorani gdje je i bilo okupljanje »đaka prvaša«. Našli smo mjesta poprilično daleko od pozornice gdje su bile naše buduće starješine odjela. Jedan po jedan su izlazili kako su bili prozivani i to je trajalo i trajalo beskonačno, i stvarno sam mislio da nikad neću doći na red.

1.F je bio predzadnji odjel kojeg su pozvali, moj odjel. Čitali su imena, neka meni poznata, neka ne, no nisam ih pozorno saslušao jer sam znao da ćemo se svakako upoznati za koju minutu.

Od 24 učenika, 23 su se pojavila, a onaj 24. se, kasnije se ispostavilo, ispisao i prije nego li je stigao prvi put u školu. Sjedio sam pokraj prijatelja koji je već prošao sa mnom osnovnu u istom odjelu, pa smo obojica bili ugodno iznenađeni s obzirom da nas je u osnovnoj školi u odjelu bilo samo devetero i to je bio veliki preokret za nas. Polako sam upijao informacije o drugima i činilo se kako većini ovo nije bila baš prva želja, no bolje išta neg' ništa.

Mislim kako smo se svi prilično dobro prilagodili novoj atmosferi. Ubrzo smo stvarali prijateljstva i počeli bolje upoznavati jedni druge. Bilo nas je iz raznih škola: »Matko Vuković«, »Kizur Ištvan« i drugih, a bilo je učenika i iz drugih mjesta: Male Bosne, Tavankuta...

No, kako je vrijeme prolazilo slabe karike su isplivale na površinu. Da ne navodim pojedinosti, ukratko – bili smo poprilično loši, a nismo se ni posebno slagali s profesorima, čast iznimkama.

Dan po dan, ocjena po ocjena, oni slabiji sad su već bili u gadnoj situaciji. Tu su sada i nastajali problemi. Idila odjela se rušila, a učenici su počeli odlaziti. Pali smo s 23 na 16 osoba. To je bio poprilično veliki obrt radnje. No, prijateljstva su ostala. Neki su prešli u druge škole, neki su na žalost pali, ali neki su i došli. Ostali su oni koji su barem nešto pratili i radili.

Drugi razred smo počeli s 15 učenika, broj smo zadržali do polugodišta, jer već u sljedećem polugodištu spustili smo se na 14. Mada, u to vrijeme smo se već nekako naviknuli na to odlazanje. Više nam to nije ni bilo čudno. Postavu od 16 učenika činilo je 13 učenika od prvog razreda i jedan novi, svjež. To je bilo dobro, malo i u pokušaju da se ostvari skladnost u društvu.

Evo nas sada u trećem razredu.

Opet smo doživjeli pad. S 14 na 12 učenika. Više nema velike galame u učionici, nema jurenja po hodniku, nema više one raznolikosti kad jedan priča s nekim o jednome, drugi pak o nečem trećem... Ostali smo nas 12 koji su od prvog razreda tu, a od tih 12 polovica je išla sa mnom u osnovnu u isti odjel.

Ivan Čavrgov

USPJEH MLADE SUBOTIČANKE

Kristina Ivković na akademiji u Milanu

Subotičanka Kristina Ivković jednostavno je nezaustavljiva. Na putu je ispuniti svoje snove. Modna dizajnerica o kojoj smo pisali u našem mjesječniku, u Zagrebu je na Tekstilno-tehnološkom fakultetu završila preddiplomski studij. Naravno, nije tu stala, konkurirala je na dva fakulteta u Milanu, te prije nešto manje od mjesec dana saznala kako je primljena na Akademiju umjetnosti Brera u modnoj metropoli, na diplomski studij na smjeru modni dizajn. Spakirala je stvari i 15. listopada krenula putem svojih snova. U ovu avanturu kreće uz veliku podršku svojih najbližih. Ovim joj putem i mi želimo sve najbolje i neka ustraje u onome što je naumila.

A. D.

Sreća

Ponekad se čini teškim biti sretan. No, čovjek se zapita s vremena na vrijeme – što je to sreća? Je li to onaj osjećaj mira i blagostanja, kad nemaš niti jednu brigu? Je li to smijanje do suza par minuta na prijateljevu šalu o plavušama? Ili je to možda osjećaj da si nekome pomogao u životu? Iako se zna dogoditi da prestanemo vjerovati u mogućnost osjećanja tog magičnog doživljaja kojem težimo i zbog kojeg veliki broj nas živi, ne treba očajavati i deprimirati se, već pozitivno misliti! U tome je ključ. Lako je reći, dakako. No, ako vas već polako lovi jesenska seta i nostalgija za ljetom, vrijeme je za male promjene od velikog značaja. Ako ste spremni za nove izazove, osmijeh će se lagano nacrtnati na vašim radoznalim licima!

Rad na sebi. Prvo se dobro osmotriti pred ogledalom i obratiti pažnju na svaki detalj koji vas čini posebnim (jer vi i jeste posebni!). Netko je zadovoljan izgledom svoje kose, netko voli i njeguje svoje obline, netko je skakutav i zrači energijom, ali i takvim osobama se zna dogoditi da jedina stvar i to ključna zna biti upravo osmijeh. Ah, ta kriva linija popravljala toliko stvari u životu! Na kolegiju Komunikologije (položenom!) sam naučila podosta o ljudskoj komunikaciji. Postoje vježbe za popravljavanje raspoloženja. Na fiziološki način prvu stvar koju možete napraviti za proces u novi, sretniji život je duboko udahnuti par puta. Tjelovježba! Kako stara izreka kaže: »U zdravom tijelu, zdrav duh!« Nije šala niti mit. Jutarnji jogging daje energiju za cijeli dan pa ste samim tim spremni za dalju akciju. Nabaciti osmijeh i pogledajte se. Nadalje, psihološkom metodom, dijagnostificirajte svoje trenutno stanje i izgovorite sebi na glas kako biste se željeli osjećati. Mislite da ne djeluje? Probajte i uvjerite se u učinkovitost! Na vama je, možete probati i uspjeti, a ako vam i dalje ne ide, bar znate da ste krenuli u borbu i da ste na dobrom putu ka novom poglavlju u svom životu!

No, nećete cijeli dan stajati pred ogledalom. No, ne nužno, možete i to! Isprobavanje garderobe u cilju osjećanja privlačnim također diže raspoloženje. Nije loša ideja uopće. Nakon toga spremanje sobe vam može »oduzeti« vremena i činiti vas produktivnim i probuditi u vama osjećaj da ste sposobni i vrijedni! Nadalje,

vjerujem da većini sama pomisao na učenje predstavlja mukotrpni rad. Ne mora biti tako! Probajte bar zamisliti kako ćete skrenuti misli i okrenuti se sebi i unaprijediti svoj život s novostečenim iskustvom. Matematika je vjerojatno na pameti. Nekima će poslužiti ako se budu odlučili baviti prirodnim znanostima, dok će neki reći: »I dalje je prošao dan i nisam koristila logaritme.« Razvijanje moždanih vijuga nije na odmet, samo ćete se bolje skoncentrirati na neke druge društvene stvari i početi logičnije postupati u određenim situacijama. Teško zamislivo, ali pomaže. Probajte sudoku!

Pročitajte neku dobru knjigu. Posjetite obližnju knjižnicu ili jednostavno otiđite u svoj dnevni boravak gdje vas sigurno čeka milijun nepročitanih knjiga za koje ste prije smatrali da nisu štivo za vas. Pustolovina čeka na vas, samo se treba usuditi i istrajati. Vokabular će se poboljšati, bit ćete više motivirani, a možda se usput i zaljubite u glavnog protagonista, ako ste uzeli u ruke ljubavni roman.

Kontaktirajte najbolju prijateljicu ili napravite kolače za društvo. Obradovat će se i oni što ste ih se uželeli, a i njihovi stomaci će vam biti zahvalni. Ideja ima preko sto, a Coolinarka recepta još više! Budite kreativni i iznenadite ljude oko sobe i ako bar vama ne polazi za rukom da nasmijete sebe u tom trenutku, sam čin što ćete namamiti osmijeh drugima će i vama zagarantirano pomoći i osjećat ćete se i više nego ugodno!

Jeste li kad razmišljali o pomoći osobama kojima je zaista potrebna njega? Vidjeli bakicu na ulici kojoj je trebalo pomoći preći preko ceste ili ustupiti mjesto u javnom prijevozu? Ne samo što biste učinilo dobro djelo, već bi se i sami bolje osjećali zbog toga. Razmislite malo o tome. Sigurno ste vidjeli ispred kuće gladnu mačku kako mjauču ili kutiju sa malim psima koje je netko olako prepustio sudbini. Sudjelujte u dobrotvornim akcijama i pridonesite društvu. Volontirajte! Jedno iskustvo više u CV-u.

I neizostavna – čokolada. Ako jednostavno nije vaš dan, komadić, dva ili cijelih 100 grama za slatkoljupce provjereno pomaže. Obradujte sebe, radite na sebi i prije svega volite sebe. Mislite pozitivno i svijet će biti vaš!

Donna Diana Prčić

NAGRAĐENI LITERARNI RAD NA NATJEČAJU »RAVNICA I KLASOVI PJEVAJU«

Ravnica i klasovi pivaju

Iđem ja tako svaki dan tamo – vamo po ovom našem donjovaroškom ataru. Mogo bi bit kaki subaša. Znam ja svaku njivu, put, šumu. Tako i di iđe put za Pavlovac, Pačir, Đurđin, Tavan-kut. Di su tri ante, znate to vam je tromedža di jedan put vodi za Đurđin, drugi za Pavlovac, a treći na moj salaš i onaj glavni koji vodi za varoš, s njim iđem svaki dan u škulu. Tio sam vam izdivanit jednu pripovitku. Iđem ja tako jedared na ovoj mojoj rđavoj motor bicigli, nije baš zdravo rđava al je iz prošlog vika, nema veze kotrlja se. Ne triba meni ni kaciga ni dozvola u ovom našem ataru, ma prava milina, kud ćeš lipče za vakog derana ko što sam ja. Uvati mog baću ovog prolića nika heptika, pa šta ću ja onda nego sidnem na motor pa u obilazak njiva. Te triba čuvat cincokret od ovi napasti, golubova, pa kuruze od srna. Bacim ja kradom koju petardu pa da vidite kako biže ko da je rat božem prosti. Stalno nike obaveze pa još i ta škula, i u nju triba ić. Ta kazo je lipo moj dida: »Namaži, derane, škulu slaninom pa će je kerovi olizat!«, a ja- di ću nać toliku slaninu. Iđem ja i u škulu na ovoj mojoj rđavoj motorbicigli i to priko, pa ni milicija me ne bi našla. Usput se pomolim kod svetog Antuna, znate to vam je kip usrid žita, za koju dobru ocinu pa nastavim dalje. Kad stignem u škulu onaki sav musav od prava, moš mislit, šta učitelji misle. Žito sazrijalo pa molim Boga da ne bude kake ampe ili ne daj Bože leda, dok se ne ovrše. Ta brzo to bude ovršeno s ovim modernim mašinama, za tili čas. Dobro bi bilo otić s didom na hetiju prodat malo ovog novog žita i

posli u mlin zamenit žito za brašno pa će nana peć kruva i pogače. A ja eto stalno iđem po ataru i pravu. Odem ja tako do onog kadgodšnjeg gvozdenog puta, znate tudan je kadgod išo ajziban, a bila je i agencija. Sad ništa, prava pustoš, samo lišće šušti, kad god se malo čuje kako svaljuga il lisica, kadgod me malo i stra, al šta ću, kad volim ovu našu ravnicu. Put prašnjav tako da me ni nana ne pripozna kad stignem na salaš, te mi veli: »Bože, derane, di si ti bio?«. No, da vam ispričam šta sam još tio. Odem ja ove godine u Hrvatsku na more, svi iđu pa ajd i ja da vidim. Kažu što god lipo. Jeste lipo more veliko, slano, pa izvor rike Bune, kažu otaleg smo potekli. Ne kažem ja lipo jeste, al Bože moj, one planine ko da si oćo na kraj svita stalno iđemo gori doli. Lipo mi došlo rđavo. Ta jedva sam ja čeko da dođem kući. Čim sam ugledo moju ravnicu meni oma bolje. Eto, di još ima lipčeg od ovih, njiva žita, ječma... Kolje im se njiše ko valovi mora pa još kad uđem u zriło žito tek me to podsiti na miris vrilog kruva iz nanine peći.

Ta kad ja sidnem na moj motor i vozim se kroz atare, a ševe mi pivaju pa vrebci... lišće šušti ta ni svirci mi ne tribaju, sve uživam, a još kad je sezona posla pa traktori i mašine izađu nikad kraja mojoj srići. Jeto oćo ja vidit drugog svita al nema meni lipče od moje lipe ravnice, šta da vam kažem ne moš se nagledat.

Filip Skenderović, 8. e razred, OŠ »Ivan Milutinović«, Mala Bosna (nastavnica: Biljana Horvat)

ONE DIRECTION

Zašto je Parada ponosa potrebna?

Godina 2013. je još jedna u nizu godina u kojima je gay parada ili Parada ponosa »skoro«¹ održana. Obećanja o podršci Vlade, raznih javnih ličnosti te samoga predsjednika države Srbije pala su u vodu. Zašto se oko toga digla tolika prašina?

Prosječan gay građanin, koji je javno izrazio homoseksualni dio svoga identiteta, sebi teško može priuštiti potpuno otvoren izlazak na ulicu bez prijekih pogleda i šikaniranja, koje zna rezultirati i modricama. On ne može javno voljeti – što se momentalno kosi s teorijama o iskonskoj slobodi ljubavi. Svi možemo potvrditi kako je ljubav ono fundamentalno što nas pokreće; od naših hobija, preko motiviranosti, do uspjeha u životu i općenito volje za životom. Dalje, prosječan gay građanin počinje samoga sebe smatrati šljmom, što je posljedica olakih i nepromišljenih uporaba riječi poput »gay«² i »peder«. Prosječan heteroseksualni građanin ove riječi rabi u negativnim kontekstima.

NETOLERANCIJA I NEZNANJE

Prosječni strejt građani ne mogu sebi predočiti sliku o nemogućnosti iskazivanja ljubavi, one partnerske, u svijetu i prema svijetu. Netolerancija i neznanje pridonose općem stavu o nepostojanju stigme prema gay građanima, što dovodi do kobnih posljedica poput homofobije, mržnje i nasilja usmjerenih protiv »ljudi koji se od drugih razlikuju samo po odabiru partnera«. Mnogi će reći kako nemaju ništa protiv homoseksualaca, ali kako imaju mnogo protiv parade i besmislenog šepirenja ulicama i iskazivanja svoje različitosti. »Volite se u svojim sobama, moju djecu ostavite na miru.«

Kada se na ulicu bude moglo izaći s osobom istoga spola držeći je za ruku, kada se te iste osobe budu mogle javno poljubiti, kada budu postojala jednaka prava za sklapanje braka i bračnih odnosa za sve građane i seksualne orijentacije, kada ljudi ne budu bili ubijani zbog iste stvari, kada se tim ljudima ne budu oduzimala osnovna ljudska prava, tada gay parada više neće biti potrebna, niti će se ljudima skretati pozornost na ovu vrstu diskriminacije.

BORBA ZA PRAVA

No, i zašto je onda toliko teško pružiti ljudima ono što imaju ostali? Što je ono što ljude plaši, a u svezi je s paradom? Što će gayevi dobiti, a da je toliko šokantno i nedopustivo? Jednakost? U ulozi supresora vidimo iste osobe koje su držale žene dalje od borbe za svoja prava – punokrvni heteroseksualni mušjaci.

Žene su svoj rat dobile, iako se bitka još uvijek bije, a krv se još uvijek proljeva. Ukratko, jednakost skupine žena i gayeva sa skupinom cis-heteroseksualnih muškaraca za potonje znači gubitak svoje opće prevlasti nad svijetom.

Po čemu su još žene i LGBT populacija slične? Homofobija je zapravo strah od gubitka moći i od opće jednakosti oko tebe. Dalje, obje populacije osuđivane su po tome kako se odijevaju, kakvu frizuru imaju, kako hodaju i kako se izražavaju: »Hodaj i govori ovako, jer je to ženstveno.« »Pričaj i odijevaj se ovako, jer je to muževno.« »Ne oblači uske haljine kako ti se ne bi vidio višak kilograma.« »Ma hajde, muškarci ne plaču.«

Postaje još gore kada se spomene silovanje – tabu tema koja zadržava oči milijunima. Žena je nekada znala biti okrivljena zato što je silovana – optužena je zbog nošenja provokativne odjeće, zbog konzumiranja alkohola, »žena je kriva«³ ukoliko nije mogla odvojiti tipa od sebe. Ona više nije žrtva, ona je »krivac«. Na silovatelja se sručavaju riječi žaljenja, njegov jadan život od sada će biti obilježen tim događajem i nitko nije siguran kako će on moći nastaviti sa svojim životom. Porazavajuće je i kada osobe iz diskriminiranih skupina počinju zastupati stavove diskriminirajuće. Nije li tu nešto krenulo malo pogrešno?

Povijest se ponavlja, zar ne vidite šablon? Gay parada je bila obustavljena nekoliko sati prije nego li se trebala održati, zbog »nemogućnosti države i Vlade da obuzdaju huligane i nemire u gradu«. Silovatelj je oslobođen i podržan, dok se krhka tijela žrtava ljubavi i dalje kolebaju u pronalaženju sreće.

Ivan Kovač

SUPERMAN

SUPERMAN: BOKSAČ MATE PARLOV

Svjetski prvak, svjetski čovjek

Mate Parlov (Imotski, 16. studenoga 1948. - Pula, 29. srpnja 2008.), slavni je hrvatski boksač i olimpijski osvajač zlatnog odličja za SFRJ. U profesionalnoj karijeri osvojio je 1976. godine naslov europskog prvaka u poluteškoj kategoriji i naslov svjetskog prvaka u poluteškoj kategoriji po WBC-u 1978. godine.

U amaterskoj karijeri imao je ukupno 310 mečeva uz samo 13 poraza, osmostruki je prvak Jugoslavije u poluteškoj kategoriji (1967-1974), peterostruki prvak Balkana (1971-1974), dvostruki prvak Europe (1971. u Madridu, te 1973. u Beogradu), te svjetski amaterski prvak na prvom Svjetskom prvenstvu održanom 1974. godine u Havani,

Kuba. Osvojio je dvaput nagradu Zlatna rukavica, 1967. i 1969. Sudjelovao je na Olimpijskim igrama u Münchenu 1972. gdje je osvojio zlatno odličje u poluteškoj kategoriji. Bio je lijevoruk, što mu je znatno pomoglo u karijeri.

Parlov je započeo profesionalnu karijeru 1974. a naslov europskog prvaka u poluteškoj kategoriji osvojio je 1976. godine. Osvojio je naslov svjetskog prvaka u poluteškoj kategoriji verzija WBC 1. srpnja 1978. godine pobjedom nad Argentincem Miguelom Angelom Cuellom nokautom u devetoj rundi, a izgubio ga porazom od Marvinia Johnsona tehničkim nokautom u desetoj rundi (Italija, 2. prosinca 1978.). Kao profesionalac imao je 29 borbi: 24 pobjede, 3 poraza i 2 neriješene borbe.

Bio je trener jugoslavenskog tima na Olimpijskim igrama 1984. kada su boksači postigli svoje najbolje rezultate ikada: jedno zlato, jedno srebro i dvije bronce.

Nakon karijere diplomirao je ekonomiju i dogurao do zadnjeg ispita na poslijediplomskom studiju. Ima sina i kćerku. Živio je u Fažani pokraj Pule, gdje je vodio vlastiti kafić, daleko od javnosti.

Koncem devedesetih saznalo se za Parlovljevu tajnu strast – čitanje poezije. Na njega je utjecao stariji brat, profesor hrvatskog jezika, te se prije vrlo važnih borbi psihološki pripremao čitanjem poezije Kranjčevića, Preradovića, Matoša, Cesarića, Branka Radičevića... Inače je s društvom volio zapjevati i domaće te strane pjesme, otkrio je 2004. za BH Dane.

Zanimljiva zgoda kaže kako je jednom prigodom pred sam početak meča saznao da tadašnja Jugoslavenska radiotelevizija nema novaca za prijenos, pa je Mate samo upitao koliko to košta i ispisao ček na traženi iznos. Klonio se nacionalizma, rekavši kako on kao svjetski prvak ne može biti nacionalist, već samo kozmopolit. Pamtit ćemo ga vjerojatno po borbama održanim u Ceasars Palaceu u Las Vegasu, te na Marakani u Beogradu.

U 60. godini mu je u ožujku 2008. dijagnosticiran rak pluća. Preminuo je četiri mjeseca kasnije, 29. srpnja 2008.

Po općoj procjeni Parlov je bio najbolji hrvatski i jugoslavenski bokser svih vremena, te je već za života proglašen najboljim hrvatskim sportašem 20 stoljeća. Bio je doživotni počasni predsjednik Hrvatskog boksačkog saveza, te je 2006. proglašen počasnim šampionom World boxing councila, jedne od četiriju najznačajnijih boksačkih organizacija na svijetu. Dom sportova u Puli ponio je njegovo ime.

Nikola Perušić

Tavankučani u Rumunjskoj

Jedanaesetero učenika viših razreda Osnovne škole »Matija Gubec« iz Tavankuta, među kojima sam bila i ja, boravilo je nedavno na dvodnevnoj ekskurziji u Rumunjskoj, kao gosti tamošnje zajednici Hrvata. Rano ujutro, 5. listopada, krenuli smo na put. Na 6 sati puta odavde nalazi se malo mjesto Ravnik gdje smo bili smješteni. Oko tog mjesta je prekrasna priroda s pitomim brežuljcima. Lokalni stanovnici su

također vrlo ljubazni i druželjubivi. Družili smo se i s puno svojih vršnjaka na zajedničkoj radionici kroz koju smo upoznivali lokalne običaje i govor.

Iako smo u Rumunjskoj bili prilično kratko, svega dva dana, obišli smo i mjesta Klokotić, Lupak, Karaševo i grad Rešicu. U svakom od tih mjesta smo doživjeli nešto lijepo, neobično ili drukčije. Vidjeli smo rumunjsku svadbu, prisustvovali misi u Svetišu Gospe

Lurdske na otvorenom, pokraj spilje i izvora pitke vode, posjetili smo muzej lokomotiva u Rešici, jeli domaće specijalitete, šetali prekrasnom prirodom i brdima, upoznali nove prijatelje, dogovorili suradnju s lokalnom osnovnom školom...

Nakon svega, u subotu 6. listopada, u popodnevним satima krenuli smo natrag. Putovanje je bilo doista lijepo i zabavno. U najmanju ruku jer smo upoznali nove prijatelje, naučili i vidjeli puno toga novog. Nadam se da ćemo već na proljeće imati priliku opet se družiti s prijateljima iz Rumunjske, samo ćemo ovoga puta mi biti domaćini.

Katarina Petreš

Koliko je tih HIMALAJA?

Popnete li se na najviši vrh svijeta i pogled će i iskustvo biti nezaboravni. Pri tome je jasno kako je vrh samo jedan, no planinâ je cijeli lanac i možda je upravo to uzrok zbrke oko toga glasi li ime planine u jednini (Himalaja) ili množini (Himalajji). No, nismo jedini u dvojbi, engleski jezik nudi dvojaku opciju: Himalayas i Himalaya.

KAD JEDNINA ZNAČI VIŠE TOGA

To dakako nije jedini slučaj zbrke oko jednine i množine. Niz je imenica koje označavaju skup isto-vrsnih bića ili predmeta, ali im je gramatički rod u jednini. To su takozvane **zbirne imenice**. Tako će se npr. *granje* i *lišće*, iako znače množinu (puno listova i puno grana), po padežima sklanjati kao imenice srednjeg roda jednine (kao npr. *polje*), a imenice će se *perad* i *telad*, također u jednini ženskog roda, tako i sklanjati (kao imenica *noć*).

Osim toga postoje imenice (**pluralia tantum**) koje imaju samo množinske oblike (*gaće*, *ljestve*, *grablje*, *usta*, *vrata*, *leđa*, *škare*, *hlače*...). Pa tako, iako u ruci držite samo jednu stvar, npr. *grablje*, gramatički oblik je te imenice množinski te se ona i ponaša kao množina imenica ženskog roda (sklanjati će se po padežima kao imenica *žena* u množini). Suprotno su tome **singularia tantum** – imenice koje, pogađate, imaju samo oblik za jedninu, a to su najčešće vlastita imena (Ivo, Marko) imena naseljenih mjesta (Dubrovnik), već spomenute zbirne imenice, neke apstraktne imenice (mraz, gnjev, zdravlje)

te neke **gradivne imenice** (bakar, mlijeko, mraz) koje iznimno mogu imati množinski oblik ako označavaju ne više istih stvari nego različite vrste stvari.

I da se vratimo na Himalaju. U hrvatskom je jeziku pravilan oblik imena tog najvišeg planinskog masiva na Zemlji Himalaja. To je dakle imenica ženskog roda u jednini (genitiv Himalaje, dativ Himalaji itd.)

NEVOLJE S RODOM

Osim broja (jednine i množine) imenice imaju i druge gramatičke kategorije, a to su padež i rod. Kad je u pitanju rod već smo navikli da se gramatički rod i spol u nekim slučajevima ne poklapaju. Tako su imenica *djevojče* (umanjenica od *djevojka*) i momče (umanjenica od *momak*) srednjeg roda iako prva označava osobu ženskog a druga osobu muškog spola, dok su imenice *curetak* i *djevojčuljak* (iako označuju ženski spol) muškog roda (to vidimo po tomu jer je pokazna zamjenica uz njih *taj*, ali i po tomu što otvaraju mjesto pridjevu muškog roda npr. *lijep curetak*).

Postoji i niz imenica koje su u hrvatskom jeziku jednoga dok su u bliskim jezicima (npr. srpskom) drugoga roda ili su pak istog roda, ali se zbog različitog nastavka dekliniraju drukčije. Imenice *taksist*, *motorist*, *ekonomist* i sl. u hrvatskom su jeziku muškog roda i sklanjaju se kao imenice muškog roda (nominativ *taksist*, genitiv *taksista* itd.). U srpskom su jeziku te imenice također muškog roda ali se pišu: *taksista*, *motorista*, *ekonomista* te se dekliniraju kao imenica ženskog roda (nominativ *taksista*, genitiv *taksiste* itd.)

Na hrvatskom također kažemo *planet* (a ne *planeta*) i *posjet* (a ne *posjeta*), ali *minuta* (a ne *minut*).

Završit ću ovaj tekst s malo boli i s više žara. Naime, imenica *bol* je u hrvatskom jeziku muškog roda ako označava tjelesnu bol, a ženskog je roda ako označava duhovnu patnju i trpljenje, dok je imenica *žar* u hrvatskom jeziku muškog roda i kada znači *žeravicu*, *žeravu*, a i kada znači *oduševljenje*, *ušićenje*, *zanos*.

hdpu Hrvatsko društvo za pomoć učenicima
Bela Gabrić

Studenti

Učenici

ROBOTSKE ZMIJE NA MARSU

NASA je dosad poslala četiri vozila na Mars – Sojourner 1997. godine, Spirit i Opportunity 2003., a 2011. Curiosity. S obzirom na to da ESA (Europska svemirska agencija) planira nove misije za 2016. i 2028. godinu, a s dosadašnjima je bilo tehničkih poteškoća, razmatraju neke dorade rovera. Da bi se istraživanja razvijala po planu potrebno je doraditi

vozilo tako da se ne bi ponovio slučaj rovera Spirit koji je izgubljen jer je zapeo u pijesku na Marsu. Rješenje problema pokretljivosti mogao bi biti tzv. snakebot (robot-zmija) u kombinaciji s vozilom dosadašnjeg tipa. Znanstvenici uključeni u projekt misle kako će kombiniranjem ova dva sustava objediniti i njihove dobre karakteristike. Rover već sad može analizirati sakupljene uzorke tla, a dobivene rezultate slati na Zemlju. ESA želi pronaći i mogućnost slanja uzoraka na zemlju. Snakebot bi omogućio bolje prikupljanje uzoraka s nedostupnih područja. »Stalna povezanost rovera i robota znači i da će robot moći pomoći ako rover zapne, pa se u tom slučaju robot može spustiti na tlo i zaviti oko stijene omogućavajući roveru izvlačenje«, kažu znanstvenici.

Odsjek za primijenjenu kibernetiku i Norveško sveučilište za znanost i tehnologiju godinama usko surađuju na razvoju snakebota, no sada prvi put vide potencijal upotrebe u praksi.

PROJEKT KLONIRANJA MAMUTA

U skoro u Rusiji započinje jedinstveni eksperiment. Znanstvenici će prvi puta pokušati klonirati mamuta. To će omogućiti nedavno pronađena meka tkiva i krv ove životinje, koja je ostala netaknuta u vječnom ledu, kažu stručnjaci jakutskog Instituta za primijenjenu ekologiju Sjevera. Hoće li kloniranje biti moguće, pokazat će analize krvi i tkiva životinje, jer su za uspjeh cijele operacije potrebne žive stanice.

Mamut kojeg su znanstvenici iskopali na Novosibirskim otocima ulijeva velike nade. To su najbolji ostaci koji su ikada dospjeli u ruke znanstvenika po kvaliteti očuvanosti mekog tkiva, a mamut je star najmanje 10 tisuća godina. Prva etapa ovog rusko-korejskog projekta odvijat će se u Jakutsku. Stvara se zajednički laboratorij za proučavanje stanica pronađenih životinja. Opremu sveučilištu daje korejska strana, a sveučilište daje prostor. Zatim, ako rezultati budu pozitivni, eksperiment će se preseliti u Seul. Samo tamo postoji iskustvo i tehnologija koji na kraju mogu dovesti do kloniranja mamuta. Hwang Woo-Suk, voditelj istraživanja s korejske strane, kontroverzni je znanstvenik koji je svojedobno priznao kako su rezultati u jednom njegovom istraživanju bili lažni. No, on je i prvi znanstvenik u svijetu koji je klonirao primjerak psa, a 2011. godine i vuka te kojota. Ni on, ni ruski znanstvenici nemaju ambiciju obnoviti populaciju sibirskih mamuta, jer bi za to trebalo klonirati najmanje 30 različitih primjeraka, što je potpuno nerealno. Ako im za 10-15 godina pođe za rukom klonirati bar jednog, to će biti senzacija i velik uspjeh.

Ljudi bi uskoro mogli sami »dizajnirati« svoju djecu

Kada biste imali izbor, biste li se radije rodili s drugom bojom očiju, kose ili drugim tonom kože? Možda biste izabrali biti viši, mršaviji ili sportske građe. Naravno, niste imali mogućnost biranja. Fizičke i psihičke osobine čovjeka proizašle su igrom sreće iz roditeljskih gena. Međutim, zbog napretka genetike, ljudi bi uskoro mogli birati osobine djece baš kao što biraju osobine novog automobila. Znanstvenici su tek počeli otkrivati sve tajne koje se skrivaju unutar ljudskog genoma – genetski nacrt za ljudsko biće. Mapiranje genoma završeno je 2003. godine, a znanstvenicima je zadatak otkriti kako svaki gen funkcionira i što radi. Znanje koje su znanstvenici dosada stekli omogućuje im »dizajniranje« budućeg čovjeka koji bi imao neke određene osobine. Jedna metoda koja omogućuje »dizajniranje« djece je »germline metoda«. Radi se o manipuliranju gena

spermija i jajne stanice ili ranog embrija. Može se npr. dodati neki gen u stanicu. Dugoročne implikacije »germline terapije« mogu biti način eliminacije bolesti i invalidnosti jednostavnim »popravkom« genetskih problema kao što su i nastali. Ono što društvo napominje je mogućnost nastanka genetski savršenih bića i mogućnost da nitko drugi osim njih neće moći napredovati u školi, sportu, poslu kao oni. Ono što također zabrinjava je hoće li se djeca određenog izgleda koristiti u propagandne svrhe, a s obzirom da je u današnje vrijeme sve u reklami, gotovo je potpuno sigurno da će te savršene jedinice prodavati zubnu pastu zbog svojeg »prirodnog« savršenog osmijeha. Bilo kako bilo, u sljedećim godinama možemo očekivati brojne rasprave o prihvatljivim primjenama genetičkih otkrića, piše portal znanost.com.

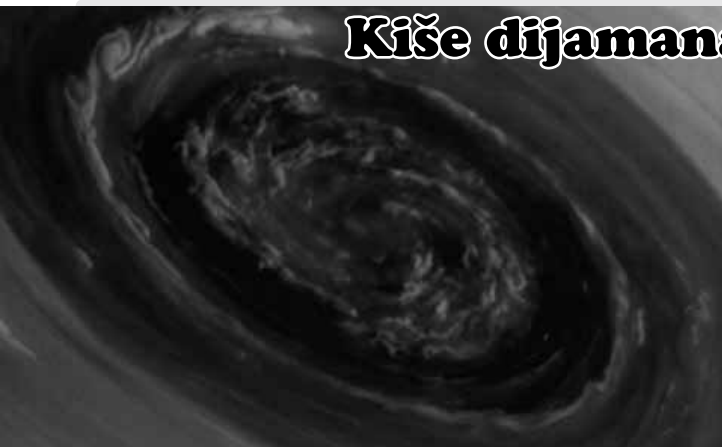
Torbe koje govore

Kao dio svog završnog projekta kolekcije »Recycle« za komunikaciju tvrtku O2, britanski dizajner Sean Miles kreirao je torbe koje se pretvaraju u mobitele tako da možete razgovarati s njima. Naziv ovog dizajnerskog uratka glasi upravo tako – »Bags That Talk«, odnosno torbe koje govore. Miles je kombinirao stare torbe s dizajnerskim torbama. Mulberry muška torba od prirodne kože također se pretvorila u retro-nadahnutu torbu uz pomoć koje korisnici mogu glasno slušati glazbu ili pak priključiti svoje slušalice dok su u pokretu. Torbe s kojima možete razgovarati naglašavaju mogućnosti recikliranja elektroničkih uređaja i pretvaranje otpadnih materijala u poželjne predmete. »Premda ove zabavne inovacije možda nisu za svačiji ukus, pokazuju nam što možete učiniti s recikliranim mobitelima; postoje stotine drugih načina na koje možete iskoristiti stari telefon – od toga da bude obnovljen i ponovno korišten, do toga da se može rastaviti i iskoristiti njegove sastavne dijelove u novim mobitelima«, rekao je Miles, a prenosi tehnoklik.net.hr

Kiše dijamanta na Saturnu i Jupiteru

Američki znanstvenici vjeruju da na Saturnu i Jupiteru padaju prave kiše dijamanta promjera jedan centimetar. Naime, tijekom oluja na Saturnu i Jupiteru metan se pretvara u čađu, a čađa se stvrdne dok pada te formira komadiće ugljika. Oni se zatim pretvaraju u dijamante koji se u užarenoj jezgri planeta tale. Na taj način samo na Saturnu godišnje nastane oko tisuću tona dijamanta, objasnio je Kevin Baines iz NASA-ina Jet Propulsion Laboratoryja.

NJUJORŠKI IZLASCI

VRH zabava na VRHU nebodera

Ako ste u New Yorku ili planirate tu doći, obvezno ugoogljajte meetup

Koliko često Njujorčani izlaze van? Koji su im hotspotovi za izlazak? I koliko li, majko mila, potroše za jednu noć? O svemu ovome, and then some, imat ćete prigodu, drage Kužišovke i Kužišovci, pročitati u ovome broju omiljenog vam magazina. Samo nastavite čitati.

Ne, ovo nije priča o prosječnom žitelju New Yorka, već o takozvanom NY party manijaku. Dobro, možemo reći prosječnom NY party manijaku. Dakle, ustane Njujorčanin (ovo nije joke), uključi svoj iMac i u Safari browseru ukuca meetup.com. Ukoliko ne može zapamtiti cijelo ime sitea, jer je još uvijek pod jakim dojmom sinoćnjeg tuluma, prvo ugoogla meetup. To je puno lakši način, jer "točka com" zna predstavljati veliki izazov za zapamtiti. Na tom websiteu pronaći će milijun raznih grupa sa susretima tijekom tjedna, u bilo koje doba dana i noći. Od udruge

umjetnika Velika jabuka, preko grupe za pripadnike kategorije »single«, do onih koji sebe nazivaju hedonistima (too much information), za svakoga će se naći nešto. Pa da vidimo što se to točno događa na tim susretima. Osim hedonizma i poliamorije, o tome ćemo neki drugi put.

UMJETNICI U USPONU

Za sve one koji se bave nekom vrstom umjetnosti, bilo to slikanje, crtanje, pisanje, pjevanje, gluma ili dizajn, grupa koja se zove NYC Artists on the rise, ili u prijevodu Umjetnici u usponu, savršena je za upoznavanje i ostvarivanje kontakata koji se mogu ispostaviti vrlo bitnima kada je u pitanju vaša umjetnička karijera. Jednom ili dvaput tjedno ova skupina umjetnika nalazi se u jednom od lounge barova u donjem Manhattanu gdje uz pivo, koktel

ili sokić od manga diskutira o umjetnosti, kako općenito tako i o svojim osobnim dostignućima. Za dobar stručan savjet tu je Emily, Portorikanka koja je licencirani Success Coach for Artists (Trener uspjeha za umjetnike, slobodan prijevod autora ovoga teksta), a koja je ujedno i organizatorica ovoga okupljanja. Ona će vam pomoći da maksimizirate svoj artistski potencijal i možda pokrenete svoj vlastiti biznis. S njom zasigurno nećete puno potrošiti jer Emily pazi da se okupljanja održe točno u vrijeme happy houra, kada je primjerice cijena krigele piva \$2-4 (inače pivo zna biti \$8).

MODA UTORKOM

Svakoga utorka navečer oko osam sati počinje fashion show u lounge baru zvanom Skyroom koji se nalazi na trideset i trećem katu, dakle na vrhu zgrade u Četrdesetoj ulici, nedaleko od Times Squarea. Da biste upad platili točno nula dolara potrebno je uložiti se na site meetup-a i RSVP-irati, odnosno prijaviti se organizatoru skupa da vas stavi na listu. Kada ste ušli imate predivan pogled na ogromne zgrade Manhattana čije su prostorije vječno osvijetljene iako u njima rijetko tko boravi odnosno radi, s obzirom da su te zgrade uglavnom »poslovni centri«. Cijene pića ovdje su blago povišene naspram

prethodno spomenutog bara, jer se ipak radi o rooftopu. Međutim, nemojte sjesti za VIP i čekati da vas usluži, jer će vam tada zgodna konobarica naplatiti i serviranje od \$8 što je otprilike i cijena vašeg piva. Kokteli su skoro dvostruko skuplji i iznose do \$15.

HALLOWEEN NA VRATIMA

Približava nam se i Halloween, odnosno Noć vještica, i očekuje se mnoštvo organiziranih okupljanja i sastanaka diljem Velike jabuke. Naravno, ovaj put dress code neće biti ništa chic već nešto potpuno otkačeno i po mogućnosti zastrašujuće. Ako se nalazite u New Yorku ili planirate doći, ako imate kostim i pročitali ste ovaj članak, znate da ćete imati time of your life.

Tomislav Perušić

PREDSTAVLJAMO: TA »RUŽE« IZ SUBOTICE

Mlad i šarmantan ansambl

Tamburaška glazba polako ponovno osvaja publiku. Nekad su je slušali samo naši stari, a sada su po mjestima diljem Vojvodine sve češće žive tamburaške svirke. Sve je više mladih tamburaša, prijatelja koji se udružuju u ansamble. Ansambl Ruže mladi je tamburaški sastav u svakom smislu, i po godinama članova, a i po vremenu postojanja sastava. Naime, ovaj mladi i šarmantni tamburaški ansambl postoji nešto dulje od godinu dana. Točnije, ansambl je formalno počeo s radom ožujka prošle godine. Neki od članova poznavali su se i prije, neki su se naknadno upoznali i jednom prilikom kada su svi bili na okupu odlučili su osnovati tamburaški ansambl Ruže. Kako su izabrali naziv, što, gdje i zašto vole svirati - saznat ćete u intervjuu.

KUŽIŠ?! Ruža najčešće označava ljubav, jeste li zbog ljubavi prema tamburi izabrali baš ovaj naziv, ili se iza ovog odabira krije neka druga priča?

Naziv ansambla – Ruže nastao je još na našoj prvoj probi. Baš kao što ste rekli, iza naziva krije se motiv ljubavi prema tamburi

i glazbi. Također, može se reći kako jedan takav cvijet kao ruža uvijek mami osmijeh na lice, što je i naš cilj – nasmijati i razveseliti ljude koji nas slušaju.

KUŽIŠ?! U Subotici se sve češće u raznim lokalima čuje i tamburaška glazba. Smatrate li da mladi Subotičani vole tamburašku glazbu?

Činjenica je da se tamburaška glazba sve češće čuje po Subotici, naravno to ne bi bilo tako da za to ne postoji potražnja. Mladi u Subotici žele slušati tamburašku glazbu, te su lokali u kojima se ona svira uvijek puni.

KUŽIŠ?! Nedavno je održan Festival bunjevački pisama, što je on za vas značio?

Festival bunjevački pisama za nas predstavlja manifestaciju na kojoj se možemo predstaviti publici i ljubiteljima tamburaške glazbe, te pokazati kako mi to sviramo i u čemu se sastoji naš rad tijekom proteklih nešto više od godinu dana.

KUŽIŠ?! Za sada imate jednu autorsku pjesmu, planirate li taj broj povećati?

Da, za sada imamo jednu autorsku pjesmu koja nosi naziv »Kad sviraju moji tamburaši«. Naravno, ubuduće planiramo taj broj povećati, kao i iduće godine sudjelovati na Festivalu bunjevački pisama, gdje ćemo izvesti novu autorsku pjesmu.

KUŽIŠ?! Svirate li isključivo tamburašku ili pokušavate prerađivati i druge vrste glazbe?

Što se tiče repertoara koji sviramo možemo reći kako je prilično raznovrstan, ali ipak u njemu najveći dio zauzima tamburaška glazba.

KUŽIŠ?! Što najviše volite svirati, a što od vas najviše traže da svirate?

Teško je odgovoriti na pitanje što najviše volimo svirati, u svakoj pjesmi postoji određena ljepota, ali recimo da je to glazba bržeg ritma za ples i veselo raspoloženje u koje se ubrajaju mnoge pjesme, koje se se ujedno i najviše traže.

KUŽIŠ?! Svirate li svi od malena i što je to što vas većinu privlači kod ovog instrumenta?

Svi sviramo od malena, počeli smo još kao djeca i uznapredovali do danas. Ono što nas privlači kod ovih instrumenata jest zvuk koji pružaju i raspoloženje koje stvaraju oko nas.

KUŽIŠ?! Koji su vam planovi za budućnost?

Naši su planovi skromni, jednostavno želimo se družiti i svirati. Naravno, postoji želja i da se tamburaškom glazbom bavimo na profesionalnoj razini, ali za to je potrebno dosta vremena i iskustva koje se stječe godinama rada koje su tek pred nama.

KUŽIŠ?! Gdje vas naši čitatelji mogu uskoro čuti?

Mogu nas slušati svakog petka u caffeu Brokat u večernjim satima. Sve ljubitelje tamburaške glazbe srdačno očekujemo.

Antonija Dević

Ansambl »Ruže« ima pet članova, a to su: Marko Peić Tukuljac – harmonika, Martin Vojnić Mijatov - basprim 1, Marijan Kopilović – basprim 2, Sebastijan Kantur – kontra, Ninoslav Radak – bas.

Predstavljanje radova dobitnika stipendije Top 5

Sutra (subota, 26. listopada) u Omladinskom klubu »Skladište« s početkom u 19,30 sati bit će predstavljeni radovi dobitnika stipendije na natječaju »TOP 5« za školsku 2012./2013. godinu. Natječaj je bio raspisan tijekom 2012. godine, a osmišljen s ciljem da se podupre umjetnički profesionalizam, pridonese obogaćivanju i osvježavanju ljudskih resursa u području kulture, kao i podizanju kvalitete kulturnih i umjetničkih programa u Gradu Subotici.

Dobitnici stipendije na natječaju »TOP 5« za 2012./2013. godinu su bili: Kristina Ivković - tekstilni i modni dizajn, Neda Marijanović - dvopredmetna nastava glazbe, Jelena Čulibrk - filmska i televizijska produkcija, Nera Matijević - slikarstvo i Darko Subotin - animacija i vizualni efekti.

Više informacija o programima i radionicama Fondacije »Danilo Kiš« na www.danilokis.rs!

Kwoon u CK13

Perspektivni post rock bend iz Francuske Kwoon nastupit će u okviru europske turneje u novosadskom klubu CK 13. Koncert će biti održan 31. listopada s početkom u 21,30 sati. Njihov

va je glazba, kako navode organizatori, intenzivna i proganjajuća, a tekstovi tematiziraju natprirodne pojave koje su u

fokusu interesiranja ovog benda. Za sve ljubitelje bendova poput Mogwai, Explosions In The Skies, Mono i Sigur Ros ovo je nastup koji se ne propušta. Ovo će im biti prvi i jedini nastup u Srbiji, a u okviru turneje kojom najavljuju svoj treći album.

Tegan and Sara u Zagrebu

Tegan and Sara, kanadski indie pop duo, vraćaju se u Europu ove jeseni na turneji na kojoj promiču iznimno uspješan posljednji studijski album »Heartthrob«. U Zagreb dolaze

7. studenoga na svoj prvi ikada nastup u ovom dijelu Europe, koji će, također, biti ekskluzivan za našu regiju. U karijeri su Tegan and Sara objavile sedam studijskih albuma koji su ukupno prodani u nekoliko milijuna primjeraka, nastupale su na svjetskim turnejama kao support za The Killers, Neil Younga i The Black Keys, a samo ove godine u naslovnim ulogama pojavile su se na Coachella festivalu, SXSW i Lollapaloozi.

Dave Clarke u SKC Fabrika

Vizionar, inovator, radijski voditelj, tehnološki geek, a najprije glazbeni genij, Dave Clarke nastupit će u Novom

Sadu 16. studenoga u SKC Fabrika. Organizacija Happynovisad publici predstavlja još jednu legendu, ali i vrlo aktualnog producenta i DJ-ja tehno glazbe, s ka-

rijerom koja traje skoro trideset godina. Njegov poznati stil čini mješavina techna i electro zvuka, provučena kroz estetiku punka, a na njega je utjecao hip-hop osamdesetih i prošao je acid i rave faze tijekom devedesetih godina.

U SKC Fabrici te će večeri nastupiti i novosadskoj publici dobro poznata imena Vladimir Ačić, Klaus, Lag i Dee Face.

Jesenska turneja Darka Rundeka

U okviru predstojeće jesenske turneje po Srbiji, Rundek Cargo Trio će 17. studenoga u Beogradu održati nsvakidašnji koncert na kome će publika biti smještena skupa s bendom na bini velike dvorane Sava centra.

Rundek Cargo Trio će osim ovog koncerta svirati i 15. studenoga u novosadskom Quarteru, 16. studenoga u kazalištu u Bečeju, 22. studenoga u Arena Fun Factory u Kragujevcu, 23. studenoga u Domu omladine Pančeva i 24. studenoga u Kulturnom centru Užica.

**BESPLATNE
GRADSKE
NOVINE
ZA
UČENIKE**

www.novine5plus.com

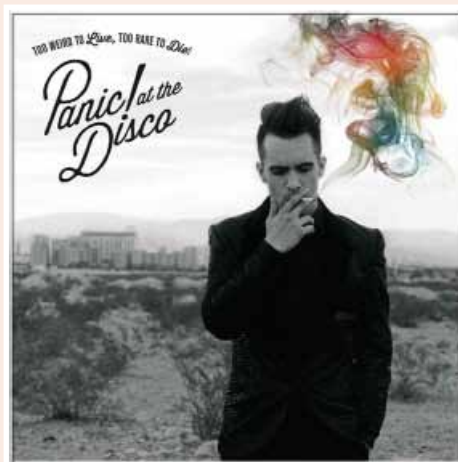
5+

preporuka

GLAZBA: Panic! at the Disco – Too Weird To Live, Too Rare To Die!

»**T**oo Weird To Live, Too Rare To Die!« četvrti je album američkog punk-rock benda Panic! at the Disco. Svoj oštri, žustri, vrlo agresivan, ali i pjevljiv zvuk prenijeli su i u ovo djelo, koje tematizira život, iskustvo i doživljaje frontmena Brendona u svom rodnom gradu Las Vegasu. Ploča je opisana kao ogromna pozornica za žurke i ples, a ponajviše je inspirirana zvucima elektronike i hip-hopa s kojima je bend želio eksperimentirati. Bend je izjavio kako se nisu željeli držati ikakvih formi ili kompaktnog zvuka, već su željeli da se svaka pjesma razlikuje od druge, što je i pridonijelo raznolikosti i zanimljivosti svake pjesme. Uistinu, svaka pjesma je zanimljiva, nosi svoju poruku i ističe se na svoj način. Gledajući na njih kao na grupu, mogli bismo ih usporediti s kakvom državom – gdje svi stanovnici imaju nešto zajedničko, ali suštinski različitu povijest i osobnost. Pokušao sam izdvojiti nekoliko boljih pjesama, međutim, s obzirom da album sadrži deset pjesama, apsolutno svaka zaslužuje biti spomenuta i preslušana. Album je vrsna kompilacija glamura i blještavila Las Vegasa, a ujedno i njegove tame i tragičnosti.

I. Kovač

FILM: Diana

Film Olivera Hirschbiegela obuhvaća zbivanja u posljednje dvije godine života Diane Spencer, poznatije kao princeza Lady Diana. Scenarij je pisao kazališni dramaturg Stephen Jeffreys, a uvelike mu je pomogla knjiga Kate Snell »Diana: Her Last Love«. Okosnica priče je ljubav između Diane i britansko-pakistanskog kardiologa Hasnata Khana. Glavna uloga pripala je australskoj glumici Naomi Watts. Film je naišao uglavnom na negativne kritike, što nije iznenađujuće. Lady Diana je bila jedna od najpoznatijih žena 20. stoljeća. Šesnaest godina nakon njezine smrti snimljen je film o njoj. Očekivanja su bila velika, ali nisu ostvarena. Svi eminentniji filmski kritičari dali su vrlo niske ocjene ovome filmu. Čini mi se kako je odluka redatelja da se fokusira na ljubavnu vezu Diane i Khana najviše uznemirila javnost. Očekivale su se pikantije iz Buckinghamske palače, a servirana je »mlaka« ljubavna priča. Film preporučam »nevjernim Tomama« kojima nije dovoljna riječ velikog broja filmskih kritičara.

N. Balažević

KNJIGA: »Dnevnik ruma: davno izgubljen roman«

Iako je napisana još 1959., knjiga je objavljena tek 1998. Rukopis je pronašao slavni glumac Johnny Depp, koji je dugogodišnji prijatelj autora knjige Huntera S. Thompsona. Pisac je sam po sebi zanimljiv jer je njegov stil pisanja jednostavno drugačiji, razvijen čudnom metodom prepisivanja knjiga svojih omiljenih pisaca Hemingwaya, Randa i Fitzgeralda. Ubrzo je počeo razvijati svoj osebniji subjektivni i cinični stil kojim je preispitivao temelje na kojima je počivalo američko društvo.

Knjiga govori o mladom novinaru Paulu Kempu, koji se iz New Yorka seli u Puerto Rico, gdje uz rum piše i prolazi kroz razne situacije na koje ne bi niti pomišljao u New Yorku. Ljubav, strast, vlaga, neuroza, panični strah od starenja, alkohol, nostalgija, te nova nepoznata sredina, pokreću priču i čine ju dinamičnom, ali istovremeno i dubokom i laganom. Ukoliko želite doživjeti avanturu junaka nekog romana uzmite Thompsonovu knjigu. Na mahove je teška, ali jamčim da ju nećete ostaviti nepročitanu.

I. Rudić

